

Вячеслав Іванович Ляшенко,

д-р екон. наук, професор,
ORCID 0000-0001-6302-0605
e-mail: slaval.aenu@gmail.com

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

Єгор Вячеславович Чеботарьов,

канд. екон. наук, ад'юнкт, доцент,
ORCID 0000-0001-5963-7637
e-mail: iegor.chebotarov@wz.uni.lodz.pl

Лодзинський університет, м. Лодзь, Польща,

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Полтава

НЕОІНДУСТРІАЛІЗМ ЯК НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ПАРАДИГМА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Усвідомлення завдань повоєнної відбудови та відповідного світового досвіду доводить: вихідним положенням опрацювання й реалізації державної політики відновлення економіки України має стати визначення її науково-практичних засад. Такий вихідний дослідницький постулат підтверджується низкою прикладів успішного провадження відбудови передових країн після Другої світової війни. Найбільш переконливо його втілено у ФРН, Японії та Тайваню і Франції. Лише на основі реалізації подібного підходу є можливим розроблення обґрунтованої політики повоєнного відновлення України, зокрема — її стратегічних пріоритетів, регуляторних режимів, інституційного супроводу, заходів міжнародного забезпечення тощо (натомість, намагання розв'язання сукупності таких аспектів без попереднього визначення наукових засад — своєрідна інтелектуальна пастка, яка може бути безмежно вартісною для держави і суспільства).

За канонами ґносеології та інституційного розвитку за даним напрямом спочатку має бути обґрунтовано методологію опрацювання науково-практичних засад й основи реалізації політики повоєнного відновлення економіки, яку визначено й відповідним чином затверджено для провадження.

Рівень опрацювання проблеми. Аналіз і систематизація наробіток вітчизняних й зарубіжних вчених і фахівців із проблем повоєнного відновлення

України дає можливість виокремити достатньо широке коло напрямів досліджень: від інституціональних причин російсько-української війни та світового досвіду відбудови до напрацювань щодо механізмів регуляторної політики за галузевою й регіональною ознакою. Протягом 2022-2025 рр. такі розробки виведено на якісно новий рівень: підготовку для органів державного управління аналітичних матеріалів з визначення перспектив реалізації відбудови національної економіки (та її макроекономічних агрегатів), представлених провідними науково-дослідними установами^{1,2} (або — навіть із поєднанням зусиль колективів кількох установ) [1–2].

Однак, дослідження щодо безпосередньо змісту методології розроблення державної політики повоєнного відновлення, тим більше — провадження такої політики і в цих ґрунтовних працях поставлено на порядок денний, але не отримали системного опрацювання з причин самого змісту предмету та завдань відповідних аналітико-прогностичних матеріалів.

Метою статті є обґрунтування методології визначення неоіндустріалізму як науково-практичної основи державної політики повоєнного відновлення економіки; ідентифікація відповідної парадигми відбудови та її базових положень; виокремлення похідних фундаментальних наукових теорій, які в комплексі забезпечать ефективну відбудову України та змістовних складових реалізації полі-

¹ Русан В., Жураковська Л. Ключові виклики для аграрного сектору та основні завдання державної аграрної політики на 2025 рік. *НІСД*. 2025. 21 березня. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/klyuchovi-vyklyky-dlya-ahramoho-sektoru-ta-osnovni-zavdannya>

² Трекер економіки України під час війни. *Центр економічної стратегії*. URL: https://ces.org.ua/tracker-economyduring-the-war/?fbclid=IwAR37sgyK1AFy4hzLuw4gVr5xjoxG_8gspV5mffpGx0qLW1jSWMZ9wQW1Nk

тики відновлення економіки на засадах неоіндустріалізму.

Основний матеріал статті. Узагальнення сукупності гносеологічних і теоретичних складових досліджуваної проблеми та світового досвіду повоєнної відбудови на прикладі понад п'ятнадцяти країн Європи, Південно-Східної Азії та Близького Сходу протягом сімдесяти п'яти років [3] є підґрунтям запропонувати методологію визначення науково-практичних засад політики повоєнного відновлення економіки України таким чином (рис. 1).

Рисунок 1. Пропонована методологія визначення науково-практичних засад державної політики повоєнного відновлення економіки України

Джерело: авторська розробка

Означена методологія, як показано на рис. 1, має охоплювати систему п'яти логічно узгоджених дослідницьких етапів. Вихідним етапом є необхідним в укрупненому групуванні виокремити визначальні цілі повоєнного відновлення економіки. Їх не може бути необмежена кількість: це мають бути саме критично значущі цілі, які, разом з тим, відбивають закінчене наскрізне уявлення економічного змісту повоєнної відбудови країни.

Призначенням другого етапу є ідентифікація наукової парадигми (економічної школи, доктрини, фундаментальної теорії тощо), яка б за своїм зміс-

том і потенціалом була в змозі забезпечити досягнення всієї системи цілей. В межах цього ж етапу слід чітко виокремити й розкрити її сутнісні положення.

Третій етап методології багато в чому є таким, котрий фіксує правомірність опрацьованої методології в цілому. Задля доказовості зміст цього етапу є сенс викласти як систему узгоджених гносеологічних парних ліній «визначальне положення парадигми» — «ціль повоєнного відновлення економіки». Тобто: конкретне й неупереджене виокремлення принципів наукових положень, використання яких в контексті провадження економічної регуляторної політики забезпечить досягнення визначених цілей.

Об'єктивність четвертого етапу методології: залучення додаткових (в даному контексті — похідних) наукових теорій, моделей та інструментів, спрямованих на більш повне й ефективне досягнення цілей відновлення) зумовлюється складністю проблеми. А саме — практичною неможливістю досягнення всіх цілей відновлення із застосуванням положень виключно однієї наукової школи (доктрини): тим більше — реально постають певні обставини, які зумовлюються особливостями повоєнного відновлення саме України. Такий підхід було використано Л. Erhard та J. Monnet при реалізації їх геніальних політик успішного відновлення ФРН, країн Південно-Східної Азії та Франції після Другої світової війни [4–5]. Можливо, найбільшою мірою це є притаманним для теорії індикативного планування J. Monnet, яка виступала основою його «Плану відновлення» Франції [5].

Заключний етап методології логічно має виходити на формулювання сутнісного змісту державної політики повоєнного відновлення економіки України з ідентифікацією дефініції даного поняття.

Є гносеологічні та науково-практичні підстави визначальними цілями повоєнного відновлення України, що є призначенням першого етапу висунутої методології, в укрупненому групуванні виокремити такі.

Перша. Відродження виробничого потенціалу країни на якісно новій основі: із проведенням структурної перебудови економіки та її модернізацією і забезпеченням відновлювального інноваційного розвитку.

Друга. Запровадження ефективного державного управління із реалізацією системної регуляторної політики.

Третя. Запровадження моделі випереджаючого соціально-економічного розвитку, або своєрідного стрибка (можливо, із виключним використанням в окремих галузях в обмежених часових періодах моделі наздоганяючого розвитку).

Четверта. Вибудовування економіки, спрямованої на мінімізацію шкідливих природничо-екологічних наслідків й охорону довкілля.

П'ята. Подолання регіональної деформації та формування на повоєнному етапі зрівноваженого розвитку регіонів.

Шоста. Завершення європейської інтеграції України із набуттям повноцінного членства в Європейському Союзі (та інших загальноєвропейських інституціях) та міжнародної суб'єктності країни.

Сьома. Становлення соціально-орієнтованої людноцентричної економіки, котра формує основи правового демократичного громадянського суспільства.

Безумовно, наведена ідентифікація цілей відновлення та розвитку України на повоєнному етапі є узагальненою (можна вважати невичерпним їх даний перелік; кожна із наведених цілей потребує розукрупнення й деталізації тощо). Однак, по-перше, інші дійсно реальні цілі відновлення, значною мірою, є похідними від наведених, а по-друге, опрацювання й реалізація такого підходу зумовлюється методологією визначення вихідних базових положень політики відновлення, котрі вже на подальших етапах виступатимуть підґрунтям розроблення більш деталізованих положень.

Отже, виокремлення наведених визначальних цілей відбудови на другому етапі пропонованої методології дає можливість обґрунтовано ідентифікувати парадигму державної політики повоєнного відновлення економіки України. Такою, виходячи із аналізу еволюційного розвитку науки, є всі ґносеологічно-дослідницькі, науково-практичні та конкретно-історичні основи визначити економічну школу неоіндустріалізму (фундаментальність неоіндустріалізму є правомірним ідентифікувати його також як економічну концепцію та теорію, стратегію і модель соціально-економічного розвитку суспільства).

Теоретичні витоки неоіндустріалізму як однієї з найбільш знаних шкіл інституціоналізму — одного з трьох провідних напрямів сучасної світової економічної науки, сформувала фундаментальна праця видатного вченого J. K. Galbraith (США) «Нове індустріальне суспільство» [6]. Вона набула оприлюднення в 1967 р. (при цьому, є необхідним дану роботу сприймати в контексті, як попередніх робіт цього автора, так і наступної — «Економіка і суспільні цілі» [7]). В роботі «Нове індустріальне суспільство» переважною мірою розкривається еконо-

мічний зміст неоіндустріалізму. Його більш ширші інституціональні аспекти протягом вісімдесятих-дев'яностих років XX сторіччя опрацювали співзасновники неоіндустріалізму співвітчизники J. K. Galbraith, D. Bell [8] та A. Toffler [9]; вони мали потужне польське коріння.

У XXI сторіччі в західній економічній науці неоіндустріалізм отримав подальший активний розвиток. Є примітним, що в умовах сьогодення цей напрям досліджень ідентифікується також як «економіка розвитку», «економіка інновацій», «фундаментальна теорія» (дещо меншою мірою — як «економічний націоналізм»). Серед сучасних послідовників західної неоіндустріальної економічної школи, насамперед, слід відмітити відомого норвезького вченого і підприємця E. S. Reinert (він за кількома напрямками плідно працює в Західній Європі, Латинській Америці та країнах Балтії); знану представницю неоіндустріалізму дослідницю італо-американського походження M. Mazzucato та авторитетного оригінального вченого з Південної Кореї H-Joon Chang (зараз працює в США).

Предметом їх розробок є обґрунтування підходів і механізмів більш активного впливу держави на відтворювальний процес (зокрема, — завдяки провадженню стратегічної інвестиційної політики); розкриття взаємозумовленостей між технологічними, економічними та соціальними змінами у виробництві; інституціональне забезпечення формування сприятливого інноваційного макроекономічного розвитку^{1,2,3}.

Є підстави відмітити: вітчизняна економічна наука, на жаль, не повною мірою, сприйняла й усвідомила неоіндустріалізм як такий. Цим не останньої чергою пояснюються й прорахунки щодо розробки економічної політики на етапі переходу України до ринкових відносин. В цілому, коло вітчизняних вчених-прибічників неоіндустріальної школи є вкрай обмеженим^{4,5,6,7}. Спроби опрацювання проблем повоєнного розвитку із застосуванням підходів неоіндустріалізму у вітчизняній науці також є у^{8,9} [10–11].

Чому саме неоіндустріалізм? Які його фундаментальні положення є доцільним і необхідним визначити як складові науково-практичного підґрунтя

¹ Райнерт Е. С. Як багаті країни розбагатіли... і чому бідні країни залишаються бідними / пер. з англ. Я. Сінайко. Київ: Самміт-Книга, 2019. 416 с.

² Маццукато М. Підприємницька держава: розвінчування міфів про державний і приватний сектори / пер. з англ. К. Маркевич. Київ: Наш Формат, 2026. 320 с.

³ Чанг Ха-Джун. Відштовхуючи драбину: Стратегія розвитку в історичній перспективі / пер. з англ. А. Клімов. Київ: Темпора, 2020. 320 с.

⁴ Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. Київ, 2015. 336 с.

⁵ Інноваційне Придніпров'я: гра на випередження / за заг. ред. В.І. Ляшенка / НАН України, Ін-т економіки пром-сті, Київ, Дніпро, 2021. 286 с.

⁶ Ляшенко В. І., Котов Є. В. Україна XXI: неоіндустріальна держава або «крах проєкту». Київ, 2015, 196 с.

⁷ Федулова Л. І. Технологічний розвиток економіки України: монографія. Київ: Ін-т екон. та прогноз., 2006. 628 с.

⁸ Амоша О. І., Вишневецький В. П., Збарзська Л. О. Неоіндустріалізація та нова промислова політика України. *Економіка промисловості*. 2012. № 1-2 (57-58). С. 3-38.

⁹ Національна модель неоіндустріального розвитку України: моногр. / Л. О. Збарзська, М. Ю. Заніздр, В. Д. Чекина та ін. / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2016. 518 с.

опрацювання державної політики повоєнного відновлення економіки України? Аналіз змісту, еволюції зародження та розвитку неоіндустріалізму дає можливість його фундаментальними положеннями виокремити такі (вони є взаємозумовленими: кожне наступне впливає з попереднього та конкретизує й уточнює його) — це є завданням другого етапу означеної методології.

Перше. Визначальною сферою розвитку економіки (й суспільства в цілому) й основою економічної політики неоіндустріалізм виокремлює виробництво. Тобто, не сферу послуг, яка в розвинених країнах в п'ятдесяти-сімдесяти роки ХХ ст. отримала надзвичайно бурхливий розвиток і сформувала основу постіндустріалізму, та не сферу фінансів і монетарної політики відповідно до підходу іншого провідного напрямку економічної науки — неокласицизму, а саме сферу виробництва. При цьому, сфера послуг в неоіндустріалізмі жодним чином не ігнорується, однак розглядається як «обслуговуючий» чинник розвитку виробництва.

Саме з цієї причини в сучасній економічній науці наведене фундаментальне положення неоіндустріалізму достатньо розповсюджене у тезисному розумінні визначається як «повернення до виробництва».

Друге. Імперативом й основним важелем соціально-економічного розвитку неоіндустріалізм ідентифікує знання. Саме ж знання розуміється як система постійно відтворювальних матеріальних інновацій у всіх проявах й у всіх сферах суспільної життєдіяльності. Проектування цього положення на наведене перше положення зумовлює усвідомлення необхідності й ознаки розвитку виробництва на новітній відтворювальній науково-технічній основі, що зумовлює формування нової структури економіки. Її базовими галузями стають інформаційні технології та телекомунікація, електроніка, біотехнології та генна інженерія. Цим пояснюється визнання особливої ролі інноваційної інфраструктури, венчурного бізнесу та інноваційної політики держави; дані аспекти в контексті розвитку неоіндустріалізму найбільш детально опрацьовано D. Bell [8].

Звідси наступна тезисна ідентифікація неоіндустріалізму як «економіки знань та інформації».

Третє. Визначальною формою регулювання відтворювального процесу відповідно до неоіндустріалізму є ефективне (активне) державне регулювання ринкової економіки із всіляким залученням надвеликих олігополістичних приватних формувань

(й використанням державою їх ресурсного потенціалу, виробничих можливостей та інституціонального впливу; є особливо показовою характеристика J. K. Galbraith олігополій як плануючих організацій [6]). Це закладає умови постійно відновлювального у суспільному розвитку балансу й певного зрівноваження ролі держави та потенціалу й можливостей бізнесу.

Підґрунтям цього положення є попередньо опрацьовані J. K. Galbraith дві взаємодоповнюючі відомі й активно використовувані у реальному державному управлінні теорії світової економічної думки: олігополії та державно-монополістичного регулювання економіки. Сучасні зарубіжні представники неоіндустріальної школи ще більшою мірою акцентують увагу на необхідності провадження активного впливу держави на відтворювальний процес^{1,2,3}. У цьому є підстави відмітити в умовах сьогодення й певний ренесанс кейнсіанства.

Четверте. Сукупність наведених сутнісних ознак неоіндустріалізму зумовлює наступну: кардинальне посилення в такому суспільстві ролі (та як наслідок, відповідних вимог до) людини. Причому, не тільки до ТОП-менеджерів, а й до всіх громадян. Вони, з одного боку, розглядаються як споживачі результатів функціонування сучасного виробництва (A. Toffler навіть майстерно обіграє філологічно-редакційні значення понять «споживач» і похідних від нього понять «споживання», «споживча поведінка» тощо [9]. А з іншого, — необхідність формування інституційної структури щодо забезпечення професійної підготовки та соціальної життєдіяльності широких верств громадян, навіть — гарантування мінімального доходу (вимірюваного відповідно до розвитку суспільства) для незахищених верств в умовах прогнозованого загострення проблеми зайнятості.

Тобто, неоіндустріальне суспільство за своєю сутнісною ознакою (однією із визначальних ознак) і внутрішньою спрямованістю є соціально-орієнтованим суспільством.

П'яте. Усвідомлюючи не тільки роль неоіндустріалізму в еволюційному розвитку, а й складності та виклики при формуванні такого суспільства, засновники цього вчення виокремлюють й інституціональний засіб переходу до неоіндустріального етапу менш розвинених країн. Відповідним засобом визначається міжнародна, насамперед — економічна, співпраця менш розвинених країн із провідними (діалектика такої співпраці призводить до вза-

¹ Райнерт Е. С. Як багаті країни розбагатіли... і чому бідні країни залишаються бідними / пер. з англ. Я. Сінайко. Київ: Самміт-Книга, 2019. 416 с.

² Мащукато М. Підприємницька держава: розвінчування міфів про державний і приватний сектори / пер. з англ. К. Маркевич. Київ: Наш Формат, 2026. 320 с.

³ Чанг Ха-Джун. Відштовхуючи драбину: Стратегія розвитку в історичній перспективі / пер. з англ. А. Клімов. Київ: Темпора, 2020. 320 с.

емозалежності всіх країн в умовах глобальної інтеграції та цифровізації). Міжнародна економіка для менш розвинених країн, таким чином, виступає як своєрідний драйвер їх змін при переході до неоіндустріального суспільства. Звідси випливає принципове нове значення міжкультурної взаємодії у налагодженні менш розвиненими країнами повноцінних міжнародних відносин (аспекти міжнародної співпраці та міжкультурних відносин більшою мірою вже у XXI сторіччі розкрив А. Тoffler [9], хоча важливість дослідження культурної сфери життєдіяльності визначена ще J. K. Galbraith [7]).

При цьому, в контексті опрацювання проблем державної політики повоєнного відновлення економіки України, слід урахувати, що особливо важливе значення міжнародної співпраці для відбудови постраждалих країн відмічалось у базовому нормативно-правовому акті «Плану Маршаллу» — Законі США «Economic Cooperation Act of 1948»¹.

Отже, наведені фундаментальні положення — сутнісні ознаки неоіндустріалізму, які розкривають і конкретизують його зміст (тим більше, із відображенням еволюції розвитку вчення у дослідженнях його найбільш авторитетних сучасних представників) підтверджує обґрунтованість і правомірність виокремлення саме цієї сучасної економічної доктрини як науково-практичної парадигми опрацювання й реалізації державної політики повоєнного відновлення України. П'ять сутнісних ознак неоіндустріалізму повною мірою відповідають змісту укрупнено ідентифікованих семи визначальних цілей, які має бути досягнуто на повоєнному етапі розвитку країни.

Гносеологічна та науково-практична правомірність виокремлення саме неоіндустріалізму як парадигми політики відновлення економіки України підтверджується також низкою конкретно-історичних прикладів щодо інших країн світу, котрі стикнулися з проблемами післявоєнної відбудови.

Лише кілька прикладів на відповідне підтвердження. Ігнорування в окремих країнах Західних Балкан першочергової ролі виробництва, як було визначено розробленою Європейським Союзом Програмою OBNOVA, призвело до їх акцентування у відбудові після війни початку 90-х років переважно на сфері послуг (насамперед, туристично-готельних), що зумовило недостатній економічний ефект відновлення та незадовільні соціальні результати. Недооцінка Грузією ролі відновлення після війни 2008 р. промислового потенціалу призвела до надто високої питомої ваги самозайнятих громадян у структурі робочої сили та, як наслідок, до втрати

країною початкового високого потенціалу відновлювальної політики. Акцентування у відновленні Іраку після війни 2003 р. лише на відбудові промисловості класичної для нього базової галузі: нафто- та газовидобування, ще більшою мірою посилила сировинну спрямованість і структурну деформованість економіки країни; до цього «додалось» ще й штучне обмеження диверсифікації міжнародної співпраці. За цими двома ознаками діаметрально протилежною була політика відновлення сусіднього Кувейту після війни 1993 р. Ставка на розвиток інноваційних структур і трансферт технологій найбільшою мірою спрацювала в Ізраїлі (після Шестиденної війни та особливо після Війни Судного дня). Після Другої світової війни ФРН та Італії вдалося зберегти їх олігополістичні промислові концерни, попри спочатку вкрай негативне сприйняття такої політики Сполученими Штатами Америки, та перетворити їх на рушії масштабної ефективної відбудови. В Японії ж протягом першого етапу відновлення (1945-1948 рр.) такі виробничі гіганти руйнувалися, а в Південній Кореї «чоболі», навпаки, підтримувала держава [3]. «Російський ВПК дедалі частіше стикається не лише з проблемою імпортозаміщення. Набагато небезпечнішою для нього може виявитися втрата технологічної школи. Радянська оборонна промисловість спиралася не тільки на креслення та виробничі майданчики. Її фундаментом були спеціалізовані стенди, технологічні процеси, конструкторські школи, виробничі компетенції та покоління інженерів, які забезпечували відтворення складних систем. Якщо така система поступово руйнується, її неможливо швидко відновити ні адміністративними рішеннями, ні додатковими бюджетними вливаннями. Саме в цьому полягає головний висновок... Дедалі більше ознак свідчить про інший процес — накопичення технологічних обмежень, залежність від радянської спадщини та поступову деградацію критично важливих інженерних компетенцій. Орешнік мав стати символом технологічної могутності росії. Натомість він дедалі більше нагадує символ іншого процесу — повільного виснаження науково-технічного та виробничого потенціалу, який Росія успадкувала від СРСР, але так і не змогла повною мірою відтворити та розвинути у XXI столітті»².

Зміст третього етапу пропонованої методології вважаємо за доцільне навести в унаочненому схематичному вигляді із сутнісним визначенням ідентифікованих положень неоіндустріалізму та цілей відновлення (рис. 2).

¹ «Marshall Plan». Economic Cooperation Act of 1948 (Apr 3, 1948; 62 Stat. 138). U.S. Statutes at Large. Pub. L. 80-472, U.S. Law. URL: <https://web.archive.org/web/20150119113837/http://legisworks.org/congress/80/publaw-472.pdf>

² Ягун В. Це ілюзія. Орешнік як дзеркало деградації російського ВПК. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/rosiyski-rakety-oryeshnik-degradaciya-rosiyskih-tehnologiy-i-netochnist-udariv-bilya-kiyeva-50616825.html>

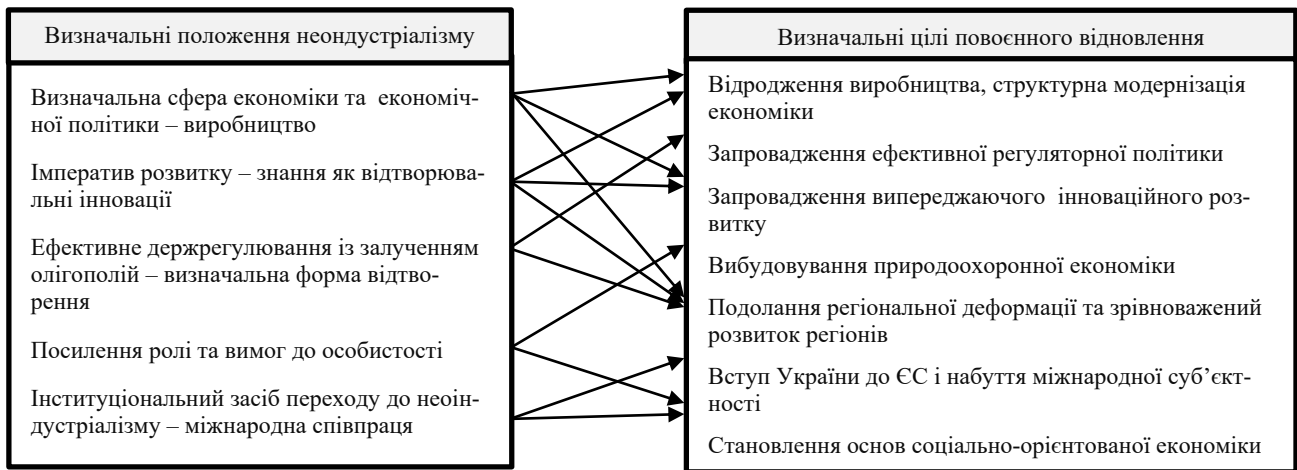

Рисунок 2. Функціональна спрямованість визначальних положень неоіндустріалізму на науково-практичне забезпечення досягнення визначальних цілей повоєнного відновлення економіки України

Джерело: авторська розробка

На рис. 2 систематизовано парні гносеологічні лінії, які показують детермінантну функціональну спрямованість тих чи інших базових положень неоіндустріалізму на досягнення цілей повоєнного відновлення. При цьому слід уявляти, що наведені лінії фіксують саме детермінантні та прямі взаємозумовленості: у реальному економічному житті кожне із базових положень неоіндустріалізму виступає підґрунтям (забезпечує та/або сприяє завдяки опосередкованим зв'язкам) досягненню всіх цілей відновлення.

Об'єктивне усвідомлення змісту рис. 2, а саме: системи гносеологічних ліній «визначальне положення парадигми» — «ціль повоєнного відновлення економіки» дає підстави відмітити таке.

У контексті наявних, дійсно фундаментальних та багатограних напрацювань засновників та сучасних представників неоіндустріалізму, є науково-практичні підстави вважати, що певні цілі повоєнного відновлення України може бути досягнуто ще з більшим інституціональним й економічним ефектом за умов органічного застосування із положеннями цієї виокремленої парадигми також надбань й інших наукових доктрин і теорій.

Зокрема, з метою більш глибокого обґрунтування структурної трансформації й модернізації економіки та випереджаючого соціально-економічного й науково-технічного розвитку буде доцільним, із використанням неоіндустріального підходу, спільно застосувати також концепцію техніко-економічного укладу і теорію довгих хвиль Кондратьєва та їх послідовників.

В контексті запровадження ефективної державної регуляторної політики й використання потенціалу олігополій, а також формування зрівноваженого розвитку регіонів, позиції неоіндустріалізму є можливим і правомірним підсилити положеннями теорії економічної режимології та концепції

антисипативного менеджменту. При обґрунтуванні програм і конкретних інвестиційних проєктів міжнародної економічної співпраці як інституційного інструменту переходу до неоіндустріалізму, його положення набуватимуть ще більшої переконливості завдяки застосуванню компаративної методології та теорії національних ділових культур.

Тобто, за умов застосування такого методологічного підходу реалізація засадничої ролі неоіндустріалізму при розробленні політики повоєнного відновлення економіки України спиратиметься й на доктрини, теорії й інструменти-практики інших наукових шкіл. При чому, як неокейнсіанства, так й неокласицизму. Так, концепція техніко-економічних укладів та її визначальна складова — теорія довгих хвиль Кондратьєва тяжіють до еволюційної економіки та неокласицизму; теорія економічної режимології та концепція антисипативного менеджменту за суттю є неокейнсіанськими; теорія національних ділових культур, як і сам неоіндустріалізм, є інституціональною.

Означений підхід щодо застосування додаткових наукових теорій при реалізації висунутої методології визначення науково-практичних засад державної політики повоєнного відновлення (це є її четвертим етапом) жодним чином не є еkleктикою. Інша справа, що його провадження потребує розв'язання ще однієї складної гносеологічної проблеми: чіткого виокремлення конкретних дослідницьких інструментів, які б забезпечували органічне поєднання й комплексне використання потенціалу наведених наукових теорій. Однак, ця проблема не є непереборною. Наприклад, застосування теорії техніко-економічного укладів й теорії довгих хвиль Кондратьєва при розробленні політики повоєнного відновлення потребують, насамперед, визначення галузі національної економіки, яка забезпечить найвищий ефект щодо переходу до випереджаючої

моделі соціально-економічного й науково-технічного розвитку України. Потім шляхом використання теорії мультиплікатора Ж. М. Кейнес є можливим побудувати відповідне ранжування галузей промисловості. Третім «кроком» за цим напрямом є опрацювання економічних регуляторних механізмів, спрямованих на практичне забезпечення пріоритетного

розвитку виокремленої галузі через СЕЗ та індустріальні парки.

Виокремлені складові арсеналу науково-практичних засад державної політики повоєнного відновлення економіки України та ідентифікація їх відповідного конкретного функціонального призначення у її провадженні наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Науково-практичні засади державної політики повоєнного відновлення економіки України та їх функціональне призначення

Науково-практичні засади	Функціональне призначення теорій і концепцій державної політики
Економічна школа неоіндустріалізму	Обґрунтування визначальних — парадигмальних науково-практичних засад державної політики повоєнного відновлення економіки, в яких ідентифікується її сутнісний зміст, стратегія реалізації, пріоритети розвитку, механізми провадження, якісні й кількісні індикатори та часові межі досягнення узагальнюючих цілей відбудови.
Теорії техніко-економічних укладів і довгих хвиль Кондратьєва	Розкриття механізмів переходу України в умовах війни та на повоєнному етапі до випереджаючої моделі шляхом провадження структурної трансформації та модернізації національної економіки на основі забезпечення розвитку пріоритетної галузі й формування критично необхідної питомої ваги галузей V і VI укладів.
Теорія економічної режимології	На основі загального розуміння режиму як балансу стимулів й обмежень розвитку, визначення й відповідне ранжування галузей і регіонів за рівнями державної й міжнародної підтримки за певними сферами (податковою, кредитною, митною тощо) з подальшою реалізацією «пакетів» стимулювання й стримування інструментами економічної політики.
Концепція антисипативного менеджменту	Запровадження випереджаючого управління на загальнодержавному і регіональному рівнях, а також в сфері забезпечення національної безпеки й стійкості економіки на основі фіксації відповідних слабких сигналів і точок біфуркації з подальшим моделюванням процесів подолання наслідків війни з використанням рекурсивних функцій
Теорія національних ділових культур	Виходячи з усвідомлення міжнародної спільноти як визначального донора відновлення України, опрацювання системи компаративних заходів, спрямованих при реалізації відновлювальних програм й інвестиційних проєктів на «експлуатацію» переваг вітчизняної національної ділової культури та мінімізацію її недоліків.

Джерело: авторська розробка

Вибудовування політики повоєнного відновлення із застосуванням концептуальних підходів й інструментів-практик лише однієї економічної школи — неоіндустріалізму, якою вона не є фундаментальною й багатогранною, не є обґрунтованим і правомірним ані з теоретичного, ані з практичного погляду. Застосування й інших, виокремлених в табл. 1 економічних теорій і концепцій, відображає:

- дослідницьку спрямованість на асиміляцію, окрім інституціоналізму, також й неокласицизму та неокейнсіанства;

- еволюцію розвитку економічної науки, оскільки за таких умов залучається й арсенал більш сучасних теорій (вони є надбанням науково-практичних розробок останньої чверті XX сторіччя — першої чверті XXI сторіччя).

Так само, слід із розумінням ставитися до відомої тези Ж. К. Galbraith щодо конвергенції капіталізму і соціалізму (є примітним, що його послідовники Д. Белл та А. Тоффлер на цьому положенні не акцентували увагу, тим більше — на тлі розквіту теорій рейганоміки та тетчеризму).

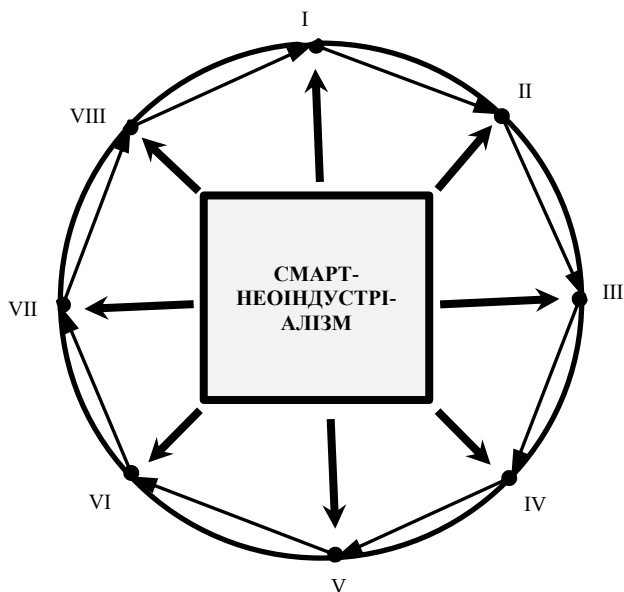
Розкриття змісту попередніх чотирьох етапів висунутої методології визначення науково-практичних засад державної політики повоєнного відновлення економіки України закладає основу реалізації дослідницьких завдань щодо її заключного п'ятого

етапу (див. рис. 1). Недооцінка та/або ігнорування категоріального визначення опірних понять у царині проблематики повоєнного відновлення є визначальним критерієм рівня її опрацьованості вітчизняною наукою. За підсумками гносеологічних, теоретико-методологічних і науково-практичних розробок дефініцію опорної категорії «державна політика повоєнного відновлення економіки України» може бути викладена таким чином: це — система логічно взаємоузгоджених науково-практичних засад, концептуальних підходів і заходів державної регуляторної політики в інституціональній, економічній, соціальній, науково-технічній і природничо-охоронній сферах, які в комплексі забезпечують не тільки досягнення довоєнного рівня, а визначають базові принципи, стратегічні напрями й механізми випереджаючої структурної трансформації й модернізації національної економіки та формують умови виходу країни на траєкторію сталого тривалого якісно нового смарт-неоіндустріального людиноцентричного соціального розвитку за кращими світовими стандартами.

Пропонована дефініція містить не тільки визначення напрямів державної політики повоєнного відновлення економіки та окреслює сукупність її визначальних змістовних ознак, а й фіксує досягнення довоєнного рівня як проміжного показника

етапності відбудови та вказує на випереджаючу структурну трансформацію й модернізацію як головні важелі повоєнного розвитку та задає його сутнісну характеристику й вектор розвитку країни із відповідним критеріальним порівнянням зі світовими нормами. Тобто, опрацьована дефініція поняття «державна політика повоєнного відновлення економіки України» відповідно канонів сучасної теорії пізнання містить і якісні, і кількісні ознаки.

В контексті наскрізного комплексного аналізу досліджуваної проблеми й досягнення мети статті є необхідним визначити змістовні складові, котрі на засадах смарт-неоіндустріалізму як парадигми державної політики відновлення економіки України, в змозі забезпечити її безпосередню успішну реалізацію. Такий гносеологічний крок спрямовано на поглиблення науково-практичного опрацювання проблеми: його переведення в якісно нову площину, оскільки на даному етапі дослідження йдеться вже про провадження політики відбудови. Унаочнення цього блоку питань представлено на рис. 3.

- I. Проведення комплексної реформи правоохоронних органів.
- II. Реалізація науково-обґрунтованої економічної регуляторної політики.
- III. Вибудовування дієздатної вертикалі державного управління.
- IV. Виокремлення й ранжування галузевих пріоритетів.
- V. Вибудовування ефективної національної інноваційної системи.
- VI. Налагодження системи стійкості економічних агрегатів.
- VII. Реалізація ефективної регіональної політики.
- VIII. Реалізація стратегічно орієнтованої міжнародної економічної інтеграції.

Рисунок 3. Складові реалізації державної політики повоєнного відновлення економіки України на засадах неоіндустріалізму та логіка їх змістовної взаємозумовленості
Джерело: авторська розробка

Роль неоіндустріалізму як науково-практичного підґрунтя політики повоєнного відновлення національної економіки на рис. 3 відображено квадратом — архетипним символом фундаменталізму, рівноваги й стабільності. Стрілки від квадрату до восьми засадничих складових забезпечення реалізації відновлення символізують його пряме детермінантне значення. Опрацювання сукупності теоретико-методологічних і науково-практичних аспектів проблеми, зокрема — узагальнення праць засновників неоіндустріалізму та його сучасних зарубіжних представників, а також вітчизняних вчених-послідовників, доводить доцільність і необхідність змістовними складовими реалізації повоєнного відновлення економіки виокремити такі (їх на рисунку відображено на колі, котрий символізує безперервний цикл із органічним перетіканням одних явищ і процесів у інші із забезпеченням за підсумку відповідної змістовної завершеності). Роль неоіндустріалізму як науково-практичного підґрунтя політики повоєнного відновлення національної економіки на рис. 3 відображено квадратом — архетипним символом фундаменталізму, рівноваги й стабільності. Стрілки від квадрату до восьми засадничих складових забезпечення реалізації відновлення символізують його пряме детермінантне значення. Опрацювання сукупності теоретико-методологічних і науково-практичних аспектів проблеми, зокрема — узагальнення праць засновників неоіндустріалізму та його сучасних зарубіжних представників, а також вітчизняних вчених-послідовників, доводить доцільність і необхідність змістовними складовими реалізації повоєнного відновлення економіки виокремити такі (їх на рисунку відображено на колі, котрий символізує безперервний цикл із органічним перетіканням одних явищ і процесів у інші із забезпеченням за підсумку відповідної змістовної завершеності).

I. Проведення комплексної реформи правоохоронних органів із забезпеченням їх незалежності від політичної влади (насамперед, — Національного антикорупційного бюро України та Спеціальної антикорупційної прокуратури) і дотриманням підходів, норм і стандартів правового демократичного суспільства.

II. Реалізація науково-обґрунтованої економічної регуляторної політики, основою якої є ідентифікація й розкриття змісту стратегічних напрямів і регуляторних режимів повоєнного відновлення.

III. Вибудовування дієздатної вертикалі державного управління в національній економіці від загальнодержавного рівня до рівня підприємств та їх асоціативних об'єднань в межах державного сектору і реалізацією ефективного індикативного регулювання держави в межах приватного сектору.

IV. Виокремлення й ранжування галузевих пріоритетів (по-перше, такі пріоритети слід визначити у достатньо обмеженій кількості, бо в іншому

випадку втрачатиметься сам сенс пріоритетності; по-друге, спеціальним окремим законодавчим актом слід закріпити військово-промисловий комплекс як базовий — головний пріоритет, котрий забезпечить інвестиційно-інноваційний мультиплікаційний ефект повоєнного відновлення національної економіки та її структурну модернізацію).

V. Вибудовування ефективної національної інноваційної системи; її визначальними ознаками мають стати структури венчурного бізнесу та науково-технологічні парки й система комерційного трансферу інновацій (зокрема — міжнародного характеру).

VI. Налагодження системи стійкості економічних агрегатів різного рівня складності у всіх галузях і сферах (а також агрегатів регіональної політики за всією вертикаллю) на засадах антисипативного менеджменту.

VII. Реалізація ефективної регіональної політики в контексті адаптації сучасної Загальноєвропейської політики згуртованості з одночасним урахуванням не тільки змін у поселенській мережі України внаслідок війни, а й реального запровадження підходів щодо формування смарт-спеціалізації регіонів й формування системи регіональних агрегатів NUTS 1, NUTS 2 та NUTS 3. При цьому є необхідним визначити певний макроекономічний регіон (або — окрему область), котрі мають розглядатися як своєрідний майданчик запровадження нових підходів у регіональній політиці на повоєнному етапі. Таким макроекономічним регіоном за сукупністю інституціональних, економічних і безпекових ознак може бути визначено Придніпров'я (Дніпропетровська, Запорізька, Полтавська, Черкаська та Кіровоградська області), або — окремо взята Дніпропетровська область.

VIII. Реалізація стратегічно орієнтованої міжнародної економічної інтеграції на основі компаративної методології та теорії національних ділових культур. Ця складова внаслідок критичної залежності повоєнного відновлення України від зовнішньої допомоги має не тільки особливе вагоме значення, а й актуалізується внаслідок сучасних і майбутніх прогнозованих геополітичних викликів, які постають перед Європейським Союзом на тлі низки дезінтеграційних процесів. На підґрунті безумовного дотримання всіх інституціональних й економічних підходів, норм і практик Євросоюзу, Україні є доцільним запровадити міжнародну співпрацю в контексті передбачуваного посилення субрегіональних континентальних об'єднань (альянсів, союзів, платформ тощо).

При цьому є сенс трансформації альянсу Люблінський трикутник, заснованого у 2020 р. у складі Польщі, Литви та України у значно розширене міждержавне утворювання — так званий Балто-Чорно-

морський неоіндустріальний пояс. Його учасниками можуть стати, окрім країн Люблінського трикутника, не тільки Латвія та Естонія, а й країни Північної Європи (Данія, Ісландія, Норвегія, Фінляндія та Швеція). Дуже вірогідним є доєднання до Балто-Чорноморського поясу Великої Британії (з урахуванням заснованого напередодні повномасштабної війни альянсу Велика Британія — Польща — Україна) та Туреччини (в контексті створеної в 2020 р. «Квадриги» Туреччина — Україна). Вельми логічним є доєднання Грузії, Вірменії та Азербайджану. Також не слід залишати поза увагою наявність альянсу Веймарський трикутник (Німеччина — Франція — Польща).

Отже, Україна об'єктивно в субрегіоні Центрально-Східної Європи висувається на передові позиції (внаслідок чого постають не тільки фундаментальні можливості, а й низка прогнозованих різноманітних загроз). «Ми маємо врешті-решт якось подивитися, а яка роль Польщі в нашому європейському майбутньому. Адже ці всі конференції з питань відновлення — це поки що, скоріше, процес заради процесу, але не процес заради результату. Якщо ми дамо Польщі можливість отримувати разом із нами результати, це буде серйозний поштовх для суспільства і для бізнесу. А зараз польський політиком, точніше, його частина, достатньо грамотно і навіть майстерно розігрує історію, коли частина поляків мають утому від українців, які в Польщі, і мають певну частку роздратування навіть із того. І от це, насправді, небезпечна історія, яка сама собою неприємна, але яку будуть використовувати інші, і не тільки з Кремля, можливо»¹.

Підхід щодо створення Балто-Чорноморського неоіндустріального поясу не є теоретизуванням: він, з певною варіацією, виходить з ідеї польського князя А. Czartoryski, висунутої в контексті Листопадової війни 1830–1831 рр., та проєкту J. Piłsudski Міжмор'є (InterMarium), а також з теорії Z. Brzezinski щодо Євразії як «Великої шахівниці» світоустрою на всі часи.

У створенні Балто-Чорноморського саме неоіндустріального поясу найбільшою мірою є зацікавленою Україна, тому в контексті провадження міжнародної економічної інтеграції на неоіндустріальних засадах саме від України мають виходити конкретні проєкти і плани (зокрема, обґрунтування галузевих пріоритетів заснування такого утворювання).

Тим більше, з відкриттям у червні 2026 р. переговорних кластерів щодо безпосереднього вступу України до Європейського Союзу, об'єктивно з'являється низка додаткових сприяючих чинників, котрі Україна не має права не використати виходячи зі своїх стратегічних і тактичних національних інтересів.

¹ Клімкін П. Як домовитися з Польщею. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/ukrajina-polshcha-skandal-upa-pavlo-klimkin-pro-kompromisi-u-vidnosinah-50616609.html>

Слід відмітити, що наведені на рис. 3 вісім складових безпосереднього провадження політики повоєнного відновлення економіки України впливають з неоіндустріалізму не в рамках формальної логіки: вони зумовлюються саме внутрішнім змістом цієї економічної доктрини, її сутнісними положеннями й еволюцією розвитку даного вчення.

Так само, послідовність їх реалізації не може розглядатися в межах якоїсь почергової послідовності (з дотриманням переходу спочатку виключно від I до II, а вже від II до III й так надалі до VIII). Наведену послідовність слід розглядати в контексті змістовної, а не часової послідовності: всі вісім складових мають «включатися» одночасно. Але при цьому, є підстави визначальними вважати саме першу — вихідну та останню восьму заключну (у їх змістовному сенсі).

Висновки та напрями подальшого опрацювання проблеми. Попри наявні реальні недоліки і

прорахунки, вітчизняна економічна наука вже виходить на рівень започаткування системних розробок щодо обґрунтування основ повоєнного відновлення.

Висунута методологія визначення науково-практичних засад державної політики повоєнного відновлення економіки України закладає наскрізний підхід й ідентифікує не тільки необхідні конкретні дослідницькі етапи, а й відповідні конкретні регуляторні та організаційно-управлінські інструменти провадження політики відбудови національної економіки.

Першочерговими завданнями подальшого розроблення проблеми є поглиблення опрацювання висунутої методології та складових реалізації державної політики відновлення, а також ініціювання її обговорення в експертному середовищі з представленням пропозицій органам державного управління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пріоритети розвитку реального сектора в умовах війни та повоєнного відновлення економіки України: аналіт. доп. / [О. В. Собкевич, А. В. Шевченко, В. М. Русан та ін.]; за загальн. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2024. 104 с. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.03>
2. Відновлення та реконструкція повоєнної економіки України: наук. доп. / НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Київ, 2022. 305 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/366353637_Recovery_and_reconstruction_of_the_post-war_economy_of_Ukraine_Scientific_report_In_Ukrainian
3. Ляшенко В. І., Чеботарьов Є. В. Світовий досвід повоєнного відновлення: діалектика імплементації та адаптації в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2023. № 3 (73). С. 122–131. [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-3\(73\)-122-131](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-3(73)-122-131)
4. Erhard L. Germany's Comeback in the World Market: The German 'miracle' explained by the Bonn Minister for Economics. Routledge, 2013. <https://doi.org/10.4324/9781315020099>
5. Monnet J. *Memoirs*. Translated by Mayne, Richard. Garden City, New York: Doubleday & Company, Inc, 1978.
6. Galbraith J. K. The New Industrial State (REV-Revised). Princeton University Press. 1985. <https://doi.org/10.2307/j.ctvc4m4hjz>
7. Galbraith, J. K., Weidenbaum, M. L., Hession, C. H., Deckard, B., Sherman, H., Thompson, C. C. Economics and the Public Purpose. *Journal of Economic Issues*. 1975. Vol. 9, Iss. 1. P. 87–100. <https://doi.org/10.1080/00213624.1975.11503256>
8. Bell D. The Cultural Contradictions of Capitalism. *Journal of Aesthetic Education*. 1972. № 6(1/2). P. 11–38. <https://doi.org/10.2307/3331409>
9. Toffler A. The third wave: the corporate identity crisis. *Management Review*. 1980. Vol. 69, Iss. 5. P. 8–14.
10. Данилишин Б. Особливості формування воєнної економіки та повоєнної відбудови України. *Європа та війна в Україні*. 2025. Т. 1. С. 119–146. <https://doi.org/10.1515/9798897830237-010>
11. Ляшенко В. І., Лазаренко Д. О., Землянкин А. І. та ін. Стимулювання впровадження технологій шостої хвилі Кондратьєва (на прикладі Придніпров'я). *Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс*: збірник наукових праць з матеріалами IX Міжнародної наукової конференції (м. Івано-Франківськ, 10 квітня, 2026 р.) / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2026. С. 9–18. <https://doi.org/10.62731/mcnd-10.04.2026.001>

Надійшла до редакції 02.07.2026

Прийнята до друку 20.08.2026

Опублікована 29.09.2026

REFERENCES

1. Zhalilo, Ya. A. (Eds.). (2024). Sobkevych, O. V., Shevchenko, A. V., & Rusan, V. M. Priorities for the development of the real sector in the conditions of war and post-war economic recovery of Ukraine [Analytical report]. *NISS* <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.03> [in Ukrainian].
2. National Academy of Sciences of Ukraine, & Institute for Economics and Forecasting of the NAS of Ukraine. (2022). Recovery and reconstruction of the post-war economy of Ukraine: Scientific report. *ResearchGate*. https://www.researchgate.net/publication/366353637_Recovery_and_reconstruction_of_the_post-war_economy_of_Ukraine_Scientific_report_In_Ukrainian [in Ukrainian].
3. Lyashenko, V. I., & Chebotarov, Ye. V. (2023). World experience of post-war recovery: Dialectics of implementation and adaptation in Ukraine. *Ekonomichnyi Visnyk Donbasu*, 73(3), 122–131. [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-3\(73\)-122-131](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-3(73)-122-131) [in Ukrainian].
4. Erhard, L. (2013). Germany's Comeback in the World Market: The German 'miracle' explained by the Bonn Minister for Economics. *Routledge*. <https://doi.org/10.4324/9781315020099>
5. Monnet, J. (1978). *Memoirs* (R. Mayne, Trans.). *Doubleday & Company, Inc.*
6. Galbraith, J. K. (1985). The New Industrial State (Rev. ed.). *Princeton University Press*. <https://doi.org/10.2307/j.ctvc4m4hjz>
7. Galbraith, J. K., Weidenbaum, M. L., Hession, C. H., Deckard, B., Sherman, H., & Thompson, C. C. (1975). Economics and the Public Purpose. *Journal of Economic Issues*, 9(1), 87–100. <https://doi.org/10.1080/00213624.1975.11503256>
8. Bell, D. (1972). The Cultural Contradictions of Capitalism. *Journal of Aesthetic Education*, 6(1/2), 11–38. <https://doi.org/10.2307/3331409>
9. Toffler, A. (1980). The third wave: the corporate identity crisis. *Management Review*, 69(5), 8–14.

10. Danylyshyn, B. (2025). Features of the formation of the war economy and post-war reconstruction of Ukraine. *Yevropa ta Viina v Ukraini*, 1, 119–146. <https://doi.org/10.1515/9798897830237-010> [in Ukrainian].

11. Liashenko, V. I., Lazarenko, D. O., Zemlyankin, A. I., et al. (2026). Stimulating the implementation of technologies of the sixth Kondratiev wave (on the example of Pridneprovie). *Rozvytok Naukovoї Dumky Postindustrialnoho Suspilstva: Suchasnyi Dyskurs*, 2026, 9–18. <https://doi.org/10.62731/mcnd-10.04.2026.001> [in Ukrainian].

Received: 02.07.2026

Accepted: 20.08.2026

Published: 29.09.2026

Ляшенко В. І., Чеботарьов Є. В. Неоіндустріалізм як науково-практична парадигма державної політики повоєнного відновлення економіки України

Усвідомлення проблем і завдань повоєнної відбудови України та відповідного світового досвіду доводить: вихідним положенням державної політики відновлення національної економіки має стати опрацювання її науково-практичних засад. Метою статті є обґрунтування методології визначення неоіндустріалізму як науково-практичної основи державної політики повоєнного відновлення економіки; ідентифікація відповідної парадигми відбудови та її базових положень; виокремлення похідних фундаментальних наукових теорій, які в комплексі забезпечать ефективну відбудову України та змістовних складових реалізації політики відновлення економіки на засадах неоіндустріалізму.

Опрацьована методологія містить такі етапи виокремлення визначальних цілей відновлення; ідентифікацію означеної парадигми — економічної школи, яка б за своїм потенціалом була в змозі забезпечити досягнення цілей, а також розкриття сутнісних положень парадигми; систематизацію гносеологічних ліній «визначальне положення парадигми» — «ціль повоєнного відновлення економіки»; окреслення додаткових теорій, спрямованих на відновлення; обґрунтування змісту та дефініції поняття «державна політика повоєнного відновлення економіки України».

Є гносеологічно-дослідницьке та конкретно-історичне підґрунтя науково-практичною парадигмою повоєнного відновлення національного господарства ідентифікувати економічну школу неоіндустріалізму. Опрацювання наробіток засновників неоіндустріалізму J. K. Galbraith, D. Bell й A. Toffler та їх сучасних послідовників: зарубіжних і вітчизняних вчених, дає підстави зазначити, що також є доцільним застосувати концепцію техніко-економічного укладів і теорію довгих хвиль Кондратьєва; теорію економічної режимології та концепцію антисипативного менеджменту й теорію національних ділових культур.

Дефініцію категорії «державна політика повоєнного відновлення економіки України» може бути викладено таким чином. Це — система логічно взаємоузгоджених науково-практичних засад, концептуальних підходів і заходів державної регуляторної політики в інституціональній, економічній, соціальній, науково-технічній і природничо-охоронній сферах, які в комплексі забезпечують досягнення довоєнного рівня та визначають базові принципи, стратегічні напрями й механізми структурної трансформації й модернізації національної економіки та формують умови виходу країни на траєкторію сталого тривалого якісно нового соціального розвитку за кращими світовими стандартами.

Ключові слова: державна політика повоєнного відновлення економіки України, науково-практична парадигма, неоіндустріалізм, концепція техніко-економічного укладів, теорія довгих хвиль Кондратьєва, теорія економічної режимології, теорія національних ділових культур, складові реалізації державної політики повоєнного відновлення економіки.

Liashenko V., Chebotarov Ie. Neo-industrialism as a scientific and practical paradigm of state policy for the post-war economic recovery of Ukraine

Awareness of the problems and tasks of the post-war reconstruction of Ukraine and the relevant world experience proves: the starting point of the state policy of restoring the national economy should be the development of its scientific and practical foundations. The purpose of the article is to substantiate the methodology for defining neo-industrialism as a scientific and practical basis of the state policy of post-war restoration of the economy; identify the corresponding reconstruction paradigm and its basic provisions; identify derived fundamental scientific theories that, in combination, will ensure the effective reconstruction of Ukraine and the substantive components of the implementation of the policy of restoring the economy on the principles of neo-industrialism.

The developed methodology includes the following stages: identifying the defining goals of restoration; identifying the specified paradigm — an economic school that, by its potential, would be able to ensure the achievement of the goals, as well as revealing the essential provisions of the paradigm; systematizing the epistemological lines «the defining provision of the paradigm» — «the goal of post-war restoration of the economy»; outlining additional theories aimed at restoration; substantiating the content and definition of the concept of «state policy of post-war restoration of the economy of Ukraine».

There is an epistemological, research and concrete historical basis for identifying the economic school of neo-industrialism as a scientific and practical paradigm of the post-war restoration of the national economy. The study of the achievements of the founders of neo-industrialism, J. Galbraith, D. Bell and A. Toffler, and their modern followers: foreign and domestic scientists, gives grounds to note that it is also appropriate to apply the concept of technical and economic structures and the theory of long waves of Kondratiev; the theory of economic regimeology and the concept of anticipatory management and the theory of national business cultures.

The definition of the category «state policy of post-war restoration of the economy of Ukraine» can be stated as follows. This is a system of logically interconnected scientific and practical principles, conceptual approaches and measures of state regulatory policy in the institutional, economic, social, scientific and technical and environmental protection spheres, which in the complex ensure the achievement of the pre-war level and determine the basic principles, strategic directions and mechanisms of structural transformation and modernization of the national economy and form the conditions for the country to enter the trajectory of sustainable long-term qualitatively new social development according to the best world standards.

Keywords: state policy of post-war economic recovery of Ukraine, scientific and practical paradigm, neo-industrialism, concept of technical and economic structures, Kondratiev long wave theory, theory of economic regimeology, theory of national business cultures, components of the implementation of the state policy of post-war economic recovery.